

Grytviken, South Georgia 22. mars 1913.

Cirkulærskrivelse nr 5

1913.

Kjære forældre og søskende!

Jeg kom netop igaar eftm. tilbake hit til Grytviken efter et 14 dage langt fravær, og da «Harpon» skal gaa iverimorgen, 2 paaskedag, faar jeg skrive nogen ord. Her er paaske – og paaskeveir, omtrent som hjemme ved disse tider, dvs., her høstes det nu, hjemme hos dere vaares det. Sneen begynder at komme litt mere for alvor nu end midt paa sommeren. Nat til igaar kom det saaledes ca 1 for sne, der ligger for en del endnu idag. Markerne og fjeldene er hvite og her er vinterpræg, men det tiner godt idag, saa inden dagen er omme er vel mesteparten av sneen smeltet. Helt for alvor kommer den vel neppe paa en maaned eller to endnu, skjønt ifjor gik vi jo paa ski her omkring midten av april. Siden sidste post gik, har vi dog hat mange deilige eftersommerdage med deilig klarveir og solskin, omend luften har været noget kjørlig. Disse dage har doktoren, begge sekretærene og jeg, benyttet til at ta turer i omegnen. Har saaledes hat et par turer bortover mot Sukkertoppen for at utforske terrænget omkring den og bringe paa det rene om den lar sig bestige. Den ene dag gik vi avgaarde efter middag og kom hjem til aftens. Hadde niste og taug og alpestav med. Knu op paa en top noget hitenfor Sukkertoppen, hvorfra vi hadde en deilig utsigt. Tilbake gik vi over en isbred med taug om livet, den ene av os efter den anden i lang række. Et par dage efter gik vi en lignende tur litt senere paa eftermiddagen og langt ut paa aftenen kom vi igjen trøtte og sultne. Vi lægger paa denne maate litt efter litt mere land under vort forskningsomraade.

Den følgende dag igjen var endel av os – med bestyreren som chef, paa motorbaattur til nasset paa den andre siden av Morenefjorden. Vi var da borte omtrent hele dagen. Vi hadde det deiligste solskin og sommerveir, kunde ligge i græsset og sole os og kose os ved en kop kaffe kokt i det fri. Hadde ikke en liten kold luftving iblandt mindet os om, at vi var i isregionerne, kunde vi for den sags skyld godt indbildt os, at vi var hjemme i Norge.

Det tyske ekspeditionsskib «Deutschland» som har været en tur nede paa Syd- orkenøerne med meteorologerne til den meteorologiske station der, - har nu ligget her i Grytviken i nogen uker for at losse proviant og saa avgik det til Buenos Aires for et par dage siden. Vi var ombord og deltog i et festmaaltid der, magistraten, bestyreren, kapt. Kielland, kapt. Esbensen, doktoren og jeg. De kan faa det til noksaa hyggelig og festlig ombord i en slik skute, men at ligge ombord, indefrosset i isen i aarevis, det maatte nok bli noksaa trist. Deutschland skal dog ut paa en tur til og avgaar herfra antagelig i slutningen av november eller begyndelsen av desember.

De sidste 14 dage har jeg tilbragt væsentlig i «annekset» New Fortune bay. Jeg reiste dit fredag den 7. mars. Drog avgaarde herfra mellem kl 5 ½ og 6 om morgenen. Selv da vi laa i Grytviken havn kunde vi merke adskillig dragsug; men da vi kom utpaa fik vi først merke sjøen for alvor. Nogen hvalbaater stak ut tilsjøs foran os. De første forsvandt snart i graataaken, den sidste kunde vi saavidt se mastetopperne av naar den var nede i bølgedalene og vi var paa bølgetopperne. Men var vi nede i bølgedalen kunde vi ikke se noget av den enda begge baaterne ikke gik med saa stor avstand fra hverandre. Dog, ogsaa den baaten stak tilsjøs for at se efter hval og vi gik langs landet for at naa New

Fortune bay. Sjøen var dog saa høi at alt langs landet stod i braat og brand. Det var derfor farlig at gaa for nær langs land, for ellers kunde vi komme op i braattene. Dog var det heller ikke raadelig at vove sig for langt ut, da taaken var saapas tæt, at vi let kunde tape land av syne. Dette vilde i sig selv ingen risiko være, dersom bare kompasset paa lille Carl hadde været helt paalidelig, hvad det ikke altid er. Dertil kommer at føreren ser noksaa daarlig. Nu vel, lille Carl skulde jo ut paa sælfangst og jeg skulde være med for at bli sat iland i New Fortune bay. Den slingret og bar sig som den aldrig har gjort før nogen gang jeg har været med den. Men den arbeidet sig dog litt efter litt fremover. Jeg gik ut med aldeles tom mave og fik saktens lide sjøsykens kvaler. Jeg holdt mig dog i «styrehuset» sammen med «skipperen» og «styrmanden» - og holdt utkik. Vi saa braatt, hvor vi aldrig hadde sett braatt før og tang var der overalt. Tangen, - eller som den her syd kaldes: kelpen – er et tegn paa noksaa grundt vand og vi maatte gang paa gang stikke ut for at omgae den. Efter nogen timers gang kom maskinisten og varskoet at nu var det ikke let at greie maskinen længer, kul og vand fløt om hverandre dernede. – Han fik dog den besked, at han fik se at holde det gaaende en times tid endnu, til vi naadde New Fortune bay. Saa gik det da paa igjen og endelig efter ca 4 timers gang kom vi frem. Veien tar ellers med lille Carl ca 2 a' 2 ¼ time. Ved indløpet til New Fortune bay brøt det saa voldsomt, at det kun var et ganske smalt indløp, hvor man uten fare kunde gaa ind. Her fungerte jeg som kjendtmand. Jeg hadde jo gaaet veien saa mange gange, at jeg kjendte farvandet. Vi kom da endelig vel i havn ved 10- tiden. Jeg gik i land og fik mig noget at spise og lille Carl ankret paa havnen, hvor den blev liggende til næste dag.

Jeg blev nu i New Fortune bay til onsdag før skjærtorsdag, holdt gudstjenester de to søndage jeg var der og holdt ogsaa et par foredrag fra revolutionstiden, som jeg før har holdt i Grytviken. Var ogsaa paa et par længere turer i omegnen, den ene gang alene, den anden gang sammen med kapt. Esbensen, som nu er der for at læres op til at overta stationen efter bestyrer L. Larsen. – Onsdag blev jeg hentet til Godthul harbour hvor et dødsfall var indtruffet ved ulykkestilfælde ombord paa det flytende kokeri «Thor I». Det var en ung bra 20 aarig gut fra Modum som var blit rammet av ulykkestilfældet. Begravelsen holdtes skjærtorsdag under megen deltagelse fra mandskapets side. Det var en ganske eiendommelig likfærd. Først storbaaten med prest, bestyrer, styrmand og 1ste maskinist, rodd av 4 kraftige unge rorskarer, saa motorbaaten, med endel prammer og baaten paa slæp, i den første kisten og bærerne, i de næste følget. Kisten blev sænket ned i en grav mellem tussoktuerne paa strandbredden, og gutterne bar frem sten og likesom stensatte graven og satte tussokplanter ovenpaa, det hele blev gjort saa pent og ordentlig som det lar sig gjøre hernede, og den enkle lille gripende handling gjorde nok inntryk paa gutterne.

Langfredag formiddag holdt jeg saa gudstjeneste ombord. Den blev holdt i spiserummet for mandskapet forut. Det var det største lokale der fandtes ombord og baade det og de 4 mandskapslugarer ved siden av blev fulde av folk. – Det er noksaa eiendommelig at holde gudstjeneste for disse folk ombord. Det er folk som kanskje sjelden eller aldrig har anledning, naar de en sjelden gang er hjemme, falder det dem ikke ind. Desto mere eiendommelig og gripende blir det, naar de en gang faar en gudstjeneste saa at si like ind paa livet av sig, spesielt for sig. Kirken er kanskje blit dem for fjern, men religion og kristendom tror jeg allikevel kanskje ikke er dem saa fjern endda.

Langfredag eftermiddag reiste jeg saa tilbake hit til Grytviken, hvor jeg antagelig blir resten av paasken. Holder gudstjeneste her imorgen. Her er jo hovedsognet. Anden dag kommer jeg vel til at holde gudstjeneste ombord i en av fartøiene paa havnen, enten «Ems» eller «Nor».

Lever forøvrig fremdeles bare godt. Er fremdeles frisk og rask, og enerboerlivet hernede er igrunden ikke noget eneboerliv. Jeg er blit saa vant til det nu, at jeg trives godt ved det fremdeles. Den nye sekretær Johansen er en ung mand, som der er megen hygge ved. Mr. Prati er her fremdeles og med elektricitetsverket gaar det jevnt fremover. Med fangsten gaar det omtrent som ifjor, kanskje litt daarligere. Med «Pesca» gaar det dog meget daarligere. Det har mistet sin bedste skytter og driver nu med for daarlige skyttere. Derfor er produktionen nu betydelig mindre end paa samme tidspunkt ifjor. Med skytterne staar og falder hvalfangstens resultat.

Hjemme feirer dere vel paaske på den gamle maaten, ungdommen en liten tur paa fjeldet og saa hjem igjen til paaskeaften, og saa paaskemorgen koralmusik fra kirketaarnet. Jeg sender nok en liten tanke hjem til det alt sammen. Dette brevet rekker vel saa passe hjem til litt før pinse. Det er kanskje derfor tryggest at si: Glædelig pinse med det samme. Det er uvisst naar her atter gaar post. Hilse slegtninge og kjendte, som maatte spørje efter mig samt dem forøvrig som dere tror kunde ha interesse av at faa en hilsen.

De bedste hilsener til hjemmet

fra eders

Kristen.

Transkribert av:
Hanne Garmel
Hvalfangstmuseet
2014

Arkivsignatur:
ARS-A1060YL0001-0004